

mig at være en ganske besynderlig Slutning; jeg kan ikke indse, at de Tiendeydere, som svare til Stiftelser, have en større Ret end deres Naboer, som svare Tiende til private Mænd eller Staten, og jeg kan heller ikke indse, at der er nogensomhelst Grund til at straffe enten Stiftelserne eller Andre, fordi de, istedetfor at forbruge deres Indtægter eller spise dem op, have lagt op af dem til Fremtiden for bedre at kunne tilfredsstille deres Formaal. Nei, at gaa den Vej, tror jeg i Sandhed vilde være et Indgreb i disse Stiftelsers Eiendomsret, men det vil jeg og min Medforlagsstiller paa ingen Maade være med til, og det findes derfor ei heller i de Bestemmelser, som vi have bragt i Forslag.

Det ærede Medlem for Præsts Amt (Scaventus) fremsatte tre Hovedindvendinger mod vort Forslag. Den første af disse bestod deri, at Lovforslaget gik for vidt. Det ærede Medlem indrømmede, at det kunde være fuldstændig naturligt at ville afløse Kirketienden; han indrømmede, at det vilde være fuldstændigt naturligt at afløse Præstetienden; men anderledes forholdt det sig med Kongetienden. Det var et aldeles privatretligt Forhold, og Staten havde ikke den Ret til at gribe ind her, som med Hensyn til de andre Dele af Tienden. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke heri kan være enig med ham. Alle Tiender have samme Oprindelse, og i deres hele Udvikling have de fulgtes ad. Dengang man paahød og mente, at det var i Almenvellets Interesse, først at lette og senere at paabyde, at Tiendeydelsen i Kjøer ven afløstes af det, man nu kalder Tiendevederlaget, da mente man ganske vist at have samme Ret overfor alle Tiender, at Almenvellet krævede, at man gjorde den samme Forandring i Henseende til dem alle. Andet er det ikke, vi foreslaa her. Da Forholdet herved endnu ikke er bragt til en Løsning, som kan betragtes som absolut heldig, da det er ønskeligt, at det helt kan afløses, foreslaa vi, at Tienden kan omsættes til en fast Afgift een Gang for alle, der kan kapitaliseres, og saaledes efter Bedkommendes Dnsse bringes ud af Verden. Det er ikke Andet end en Udvikling af den Lovgivning, som altid har fundet Sted med

Hensyn til dette Forhold. — I en anden Henseende omtalte det ærede Medlem ogsaa vort Forslag og gjorde den Indvending imod det, at det var et Tvangsforslag imod Yderne. Derved skal jeg ikke opholde mig, da det allerede er oplyst af den ærede Finantminister, at det var en fuldstændig Feiltagelse. Fremdeles mente det ærede Medlem, at man ikke behøvede at bringe Staten imellem, at man kunde nøies med at lade Tvangen være tilstede for den ene Part, nemlig Tiendeerne, uden at give dem den Ret, at de igjen kunde fordrø deres Ret afløst af Staten. Jeg maa tilstaa, at denne Udtalelse kom mig lidt uventet fra det ærede Medlem, ikke alene fordi jeg troede, og der var en Udtalelse i hans Foredrag, som gav mig særlig Anledning til at tro det, at han ogsaa havde Diet aabent for Tiendeernes Ret, idet han nemlig udtalte — Noget, som ganske vist ikke har fundet Sted —, at jeg havde brugt en Ytring, som kunde tyde paa, at jeg ikke mente, at det var nødvendigt at give Tiendeerne fuldstændig Erstatning. Jeg skal i Modsetning hertil udtale, at det forekommer mig, at, hvis man saaledes uden videre sagde: Tiendeyderen kan afløse, og Tiendeieren skal finde sig deri, saa kan der, endog saa hyppigt, fremkomme Forhold — og det er Grunden, hvorfor vi her have givet Tiendeieren den tilsvarende Ret — Forhold, hvor man virkelig ikke undgik at træde Tiendeieren for nær. Der kunde opstaa Banskigheder for ham med Hensyn til Prioriteter, der hvile paa hans Tiende, og med Hensyn til andre Forpligtelser, hvilke upaatvivselig vilde udsætte ham for Tab, naar han nødes til at finde sig i Afløsning af f. Ex. $\frac{1}{3}$ eller $\frac{2}{3}$ eller en hvilken som helst anden Brøk af Tienden, uden at han faae sig istand til at tilvebringe en Afvikling ved at faae hele sit Forhold afløst. Det er derfor, vi have anset det for nødvendigt, naar der skal ydes fuld Retfærdighed, at Tiendeerne, hvis Forholdet udvikler sig saaledes, at de maa ønske, at Afløsning finder Sted, da ogsaa kunne faae en saadan Afløsning. — Jeg vil tilføie, at vi have været glade ved, at vi have troet at kunne gjøre det paa en saadan Maade, at Tiendeerne endog saa faae en For-